

Asia

Oikeusvaltiotilanne Unkarissa; Euroopan parlamentin ehdotus neuvoston päätökseksi

Kokous

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Euroopan parlamentti antoi 12.9.2018 perustellun ehdotuksen neuvoston päätökseksi sen toteamiseksi, onko olemassa selvä vaara, että Unkari loukkaa vakavasti unionin perustana olevia arvoja.

Puheenjohtajan on tarkoitus antaa tilannetietoja yleisten asioiden neuvostossa 16.10.2018. Käsittelyssä ei ole vielä tarkoitus käydä substanssikeskustelua eikä tehdä päätöksiä. Neuvoston kannanmuodostus ei siten ole vielä ajankohtaista.

Suomen kanta

EU perustuu yhteisiin arvoihin, joita ovat muun muassa vapaus ja kansanvalta, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittaminen sekä oikeusvaltioperiaate. On tärkeää, että EU:n jäsenvaltiot ovat täysin sitoutuneita EU:n perussopimusten noudattamiseen ja näihin arvoihin. Unionin yhteisten arvojen noudattaminen tulee varmistaa.

EU-sopimuksen 7 artiklan mukainen mekanismi ja komission toimintakehys oikeusvaltioperiaatteen turvaamiseksi mahdollistavat puuttumisen oikeusvaltioperiaatetta koskevaan uhkaan. 7 artiklan mukainen mekanismi kattaa 2 artiklassa tarkoitettut yhteiset arvot. On kuitenkin tarpeen edelleen vahvistaa keinoja varmistaa unionin yhteisten arvojen kunnioittaminen jäsenvaltioissa. Suomi toimii aloitteellisesti, jotta unionin tason ennakkollisia ja muita mekanismeja kehitettäisiin ja tehostettaisiin. On myös tärkeää löytää keinoja vahvistaa EU:n rahoituksen ja EU:n perusarvojen noudattamisen, erityisesti oikeusvaltioperiaatteen, välistä yhteyttä. Suomi arvioi komission tätä koskevaa toukokuussa 2018 antamaa ehdotusta myönteisessä hengessä.

Suomi suhtautuu vakavasti EU:n perustana olevien arvojen loukkaamiseen tai sen vaaraan. Oikeusvaltioperiaatteen noudattamista unionissa koskevia kysymyksiä tulisi lähestyä kokonaisvaltaisesti, hyödyntäen tehokkaasti kaikkia olemassa olevia välineitä.

On keskeistä, että Unkaria koskeva EU-sopimuksen 7 artiklan 1 kohdan mukainen menettely antaa neuvostolle vankan pohjan arvioida tilannetta ja tarkoituksenmukaista etenemistapaa. Menettelyn pohjana tulee olla asianmukainen, objektiivinen, luotettava ja todennettavissa oleva tieto.

Komissiolla on runsaasti asiantuntemusta, jota voitaisiin hyödyntää tässä prosessissa. Suomi on tukenut komission keskeistä roolia oikeusvaltioperiaatteen noudattamisen seurannassa ja valvonnassa EU:ssa.

Kyse on myös EU:n yhtenäisen ja uskottavan toiminnan turvaamisesta. Perusoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteen kunnioittaminen, erityisesti tuomioistuinten riippumattomuus, tukee kansalaisten ja yritysten luottamusta oikeuksiensa toteutumiseen ja siten myös talouskasvua ja investointeja. Vastavuoroiseen tunnustamiseen perustuvan oikeudellisen yhteistyön edellytyksenä on jäsenvaltioiden keskinäinen luottamus toistensa oikeusjärjestelmiin.

Suomi täsmentää kantojaan tarvittavilta osin käsittelyn edetessä ja tietopohjan laajentuessa.

Pääasiallinen sisältö

Euroopan parlamentin päätösehdotus

Euroopan parlamentti hyväksyi 12.9.2018 perustellun ehdotuksen neuvoston päätökseksi Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 7 artiklan 1 kohdan nojalla sen toteamiseksi, onko olemassa selvä vaara, että Unkari loukkaa vakavasti unionin perustana olevia arvoja. Esitys hyväksyttiin äänin 448 puolesta, 197 vastaan ja 48 tyhjää. Tämä on ensimmäinen kerta, kun parlamentti tekee Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 7 artiklan 1 kohdan mukaisen ehdotuksen neuvostolle. Päätösehdotuksen taustalla on Euroopan parlamentin pitkään jatkunut huoli Unkarin oikeusvaltio- ja demokraatilanteesta. Euroopan parlamentin mukaan merkittävimpiä huolenaiheita ovat oikeuslaitoksen itsenäisyys, sananvapaus, korruptio sekä vähemmistöjen, maahanmuuttajien ja turvapaikanhakijoiden oikeudet. Euroopan parlamentin esittämät huolet ovat laaja-alaisia ja niitä kuvataan jäljempänä yksityiskohtaisemmin Euroopan parlamentin päätösehdotuksen jaottelun mukaisesti.

Euroopan parlamentti on päätösehdotuksen perustelujen mukaan pannut merkille, että Unkari on jatkuvasti ollut valmis keskustelemaan kaikkien yksittäisten toimenpiteiden laillisuudesta, mutta jättänyt toteuttamatta parlamentin aiemmissä päätöslauselmissa suosittelemat toimet. Päätösehdotuksessa kuvataan eri tahojen esittämiä huolia, mutta toisaalta tuodaan samalla esille myös Unkarissa tapahtunutta myönteistä kehitystä.

Päätösehdotuksen 1 artiklan mukaan on olemassa selvä vaara, että Unkari loukkaa vakavasti unionin perustana olevia arvoja. Päätösehdotuksen 2 artiklassa ehdotetaan, että neuvosto suosittaisi, että Unkari toteuttaisi artiklassa luetellut toimenpiteet kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksi antamisesta. Suositukset on jätetty päätösehdotuksessa avoimiksi.

Perustuslakijärjestelmän ja vaalijärjestelmän toimivuus

Päätösehdotuksen perusteluissa kuvataan mm. Venetsian komission sekä YK:n ihmisoikeuskomitean huolia Unkarin perustuslakiin ja vaaleihin liittyen. Perusteluissa todetaan, että viime vuosina Unkarin hallitus on käyttänyt kansallisia kuulemisia ja viitataan mm. komission tätä koskeviin huomioihin.

Oikeuslaitoksen ja muiden elinten riippumattomuus ja tuomareiden oikeudet

Päätösehdotuksen perusteluissa kuvataan mm. GRECON raportissaan esittämiä näkemyksiä kansallisesta oikeusvirastosta ja perustuslakituomioistuimesta. Kahdessa Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomiossa (Gaszó v. Unkari ja Baka v. Unkari) on katsottu muun ohella loukatun oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin. Venetsian komissio ja GRECO ovat lausuneet myös Unkarin syyttäjälaitosta koskien.

Korruptio ja eturistiriidat

Päätösehdotuksen perusteluissa kuvataan mm. GRECON näkemyksiä Unkarin parlamentin jäsenten eturistiriitojen välttämiseksi tarvittavista toimista. Etyjin demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimiston rajoitetun vaalitarkkailuvaltuuskunnan kertomuksessa on käsitelty kampanjarahoitusta. Perusteluissa viitataan Unkarin saamaan unionin rahoitukseen ja petostentorjuntaviraston (OLAF) toimiin Unkarin osalta. Seitsemännän taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta käsittelevän kertomuksen mukaan hallinnon tehokkuus Unkarissa on huonontunut ja sen laatu on unionin keskiarvon alapuolella. Komission EU:n korruptiontorjuntakertomuksen mukaan korruption katsotaan olevan Unkarissa laajalle levinnyttä.

Yksityisyyden suoja ja tietosuoja

Päätösehdotuksen perusteluissa viitataan mm. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomioon (Szabó ja Vissy v. Unkari), jonka mukaan oikeutta yksityiselämän kunnioittamiseen on loukattu kansallisen turvallisuuden nimissä toteutettuihin salaisiin valvontajärjestelyihin liittyvässä asiassa. YK:n ihmisoikeuskomitea on ilmaissut huolensa siitä, että valvontajärjestelyt mahdollistaisivat viestien laajamittaisen sieppauksen eikä niihin liittyisi riittäviä oikeussuojatakeita.

Sananvapaus

Päätösehdotuksen perusteluissa kuvataan mm. Venetsian komission ja YK:n ihmisoikeuskomitean Unkarin tiedotusvälinelainsäädäntöä koskevia lausumia, joissa on edellytetty muutoksia kyseiseen lainsäädäntöön. Perusteluissa viitataan myös muihin tahoihin, jotka ovat tuoneet esiin samankaltaisia huolia. Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutettu on esittänyt erityisesti sananvapautteen liittyviä huomioita.

Akateeminen vapaus

Päätösehdotuksen perusteluissa kuvataan mm. Venetsian komission kansallisesta korkeasteen koulutuksesta esittämiä näkemyksiä, joiden mukaan aiempaa tiukempien sääntöjen käyttöönotto ilman vahvoja perusteita Unkariin jo asettautuneille ulkomaisille yliopistoille olisi ongelmallista oikeusvaltioperiaatteen ja perusoikeuksien kannalta. YK:n ihmisoikeuskomitea on tuonut esille vastaavia huolia. Komissio on nostanut EU:n tuomioistuimessa rikkomuskanteen kansallista korkeasteen koulutusta koskevasta laista. Komission mukaan laki rajoittaa suhteettomasti muiden unionin ja kolmansien maiden yliopistojen toimintaa.

Uskonnonvapaus

Päätösehdotuksen perustelujen mukaan lainsäädäntömuutoksilla on tarkistettu useiden uskonnollisten järjestöjen oikeushenkilön asemaa. Laillisesti tunnustettujen kirkkojen määrää on vähennetty. Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutettu ja Venetsian komissio ovat lausuneet laista. Kansainväliseen vaikuttamiseen vastatakseen Unkari

laajensi tunnustettujen kirkkojen lukumäärää. Euroopan ihmisoikeustuomioistuim on todennut tuomiossaan (Magyar Keresztény Mennonita Egyház ja muut v. Unkari), että Unkari on omantunnon- ja uskonnonvapauden valossa rikkonut yhdistymisvapautta.

Yhdistymisvapaus

Päätösehdotuksen perusteluissa todetaan mm., että Unkarin parlamentti käsitteli vuonna 2017 ulkomailta tukea saavien järjestöjen avoimuutta koskevaa lakiesitystä. Mm. Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutettu esitti huolia lakiesityksestä. Parlamentti hyväksyi lakiesityksen muutettuna vuonna 2017. Venetsian komission mukaan muutokset eivät lieventäneet huolta siitä, että laki merkitsisi suhteetonta puuttumista yhdistymis- ja sananvapauteen sekä yksityisyydensuojaan ja loukkaisi syrjäntäkieltoa. Komissio on päättänyt käynnistää rikkomusmenettelyn Unkaria vastaan kyseisen lain vuoksi. Komission mukaan Unkari on rikkonut mm. perusoikeuskirjassa määrättyjä yhdistymisvapautta sekä oikeutta yksityiselämän ja henkilötietojen suojaan.

Perustelujen mukaan Unkarin hallitus antoi 2018 lainsäädäntöpakettin, jonka osalta mm. Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutettu esitti huolensa yhdistymisvapauden kunnioittamisesta. Useat tahot toivat esille näkemyksensä, että laki voisi johtaa yhdistymisvapauden ja sananvapauden aiheuttomiin rajoituksiin. Venetsian komissiolta on pyydetty lausuntoa.

Perustelujen mukaan Unkarin hallitus antoi 2018 lakiesityksen, jossa mm. ehdotetaan rikosoikeudellisia seuraamuksia laittoman maahanmuuton helpottamisesta. YK:n pakolaisasiain päävaltuutettu on esittänyt, että ehdotus peruutettaisiin. Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutettu on tuonut esiin huolensa. Venetsian komissiota pyydettiin lausumaan uudesta ehdotuksesta, mutta laki hyväksyttiin ennen lausunnon antamista. YK:n pakolaisasiain päävaltuutettu on arvostellut menettelyä. Mm. Venetsian komissio katsoo, että rikosvastuuta koskeva säännös voisi haitata suojeltua järjestö- ja sananvapaustoimintaa ja rikkoa oikeutta yhdistymisvapauteen ja sananvapauteen. Se olisi kumottava. Komissio on lähettänyt Unkarille virallisen huomautuksen tähän uuteen lakiin liittyen.

Oikeus yhdenvertaiseen kohteluun

Päätösehdotuksen perusteluissa viitataan mm. YK:n ihmisoikeuskomitean lausumiin naisten asemasta Unkarissa sekä syrjintään ja yhdenvertaiseen kohteluun liittyviin huoliin.

Vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden oikeudet

Päätösehdotuksen perusteluissa tuodaan esille eri tahojen näkemyksiä mm. rasismista ja suvaitsemattomuudesta, etenkin romanivastaisuudesta, sekä romanien syrjinnästä ja epätasa-arvosta. Esille tuodaan Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio (Horváth ja Kiss v. Unkari), joka liittyi romanilasten oikeuteen saada syrjinnästä vapaata koulutusta. Useat tahot ovat lausuneet mm. romanien pakkohäädöistä ja antisemitismistä.

Muuttajien, turvapaikanhakijoiden ja pakolaisten perusoikeudet

Päätösehdotuksen perusteluissa viitataan mm. YK:n pakolaisasiain päävaltuutetun ja YK:n ihmisoikeuskomitean esittämiin huoliin turvapaikkalainsäädännöstä ja –menettelystä. YK:n pakolaisasiain päävaltuutettu, Euroopan neuvosto ja Etyjin demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimisto ovat lausuneet, että Unkarin

tulisi pidättäytyä toimista, jotka edistäisivät suvaitsemattomuutta ja pelkoa ja lisäisivät muukalaisvihaa.

Perustelujen mukaan useat tahot ovat lausuneet mm. koskien säilöönottoa, pidätyksiä ja palautuksia. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on katsonut asiassa O.M. v. Unkari antamassaan tuomiossa, että oikeutta vapauteen ja turvallisuuteen oli rikottu pidätyksen yhteydessä.

Perustelujen mukaan EU:n tuomioistuin hylkäsi tuomiossaan (C-643/15 ja C-647/15) mm. Unkarin kanteen turvapaikanhakijoiden sisäisiä siirtoja koskevasta neuvoston päätöksestä. Unkari ei ole tuomion jälkeen noudattanut ratkaisua ja komissio on nostanut tätä koskevan rikkomuskanteen EU:n tuomioistuimessa. Komissio on nostanut rikkomuskanteen myös koskien sitä, ettei Unkarin turvapaikka- ja palauttamislainsäädäntö vastaa unionin oikeutta.

Taloudelliset ja sosiaaliset oikeudet

Päätösehdotuksen perusteluissa viitataan YK:n ihmisoikeuskomitean, YK:n erityisraporttien ja Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutetun lausumiin asunnottomuudesta ja kodittomuudesta.

Päätösehdotuksen perustelujen mukaan lakot ovat olleet joulukuusta 2010 lähtien periaatteessa laittomia Unkarissa.

Perustelujen mukaan YK:n lapsen oikeuksien komitean raportissa on käsitelty lapsien erottamista perheistään. Perusteluissa nostetaan esille myös komission ja neuvoston Unkarin vuoden 2018 kansallisessa uudistusohjelmassa sekä Unkarin vuoden 2018 lähentymisohjelmassa taloudellisia ja sosiaalisia oikeuksia koskien toteamat seikat.

Euroopan parlamentin päätösehdotuksen käsittelystä neuvostossa

Puheenjohtajan on tarkoitus antaa tietoja päätösehdotuksesta yleisten asioiden neuvostossa 16.10.2018. Käsittelyssä ei ole vielä tarkoitus käydä substanssikeskustelua eikä tehdä päätöksiä. Epävirallisesti on arvioitu, että Euroopan parlamentin Unkarin tilannetta koskeva ehdotus kattaisi merkittävästi laajemman kokonaisuuden kuin komission Puolan tilannetta koskeva perusteltu ehdotus, ja tämä asettaisi myös Unkaria koskevan ehdotuksen neuvostokäsittelylle uudenlaisia vaatimuksia.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 7 artiklan 1 kohta, jossa osaltaan määrätään menettelyistä unionin arvojen turvaamiseksi.

SEU 7 artiklan mukainen mekanismi jakaantuu kahteen vaiheeseen, SEU 7 artiklan 1 kohdan mukaiseen ensimmäiseen vaiheeseen ja SEU 7 artiklan 2 kohdan mukaiseen toiseen vaiheeseen. SEU 7 artiklan menettelyä on pidetty käytännössä viimekätisenä keinona ja sen soveltamiskynnystä korkeana. Artiklaa on ensi kertaa sovellettu joulukuussa 2017, kun komissio teki perustellut ehdotuksen neuvoston päätökseksi 7 artiklan 1 kohdan soveltamisesta Puolan oikeusvaltiotilanteeseen.

SEU 7 artiklan 1 kohdan mukaan neuvosto voi jäsenvaltioiden yhden kolmasosan, Euroopan parlamentin tai Euroopan komission perustellusta ehdotuksesta Euroopan parlamentin hyväksynnän saatuaan todeta jäsentensä neljän viidesosan enemmistöllä, että

on olemassa selvä vaara, että jokin jäsenvaltio loukkaa vakavasti 2 artiklassa tarkoitettuja arvoja. Ennen tämän toteamista neuvosto kuulee kyseistä jäsenvaltiota ja voi, tehden ratkaisunsa samaa menettelyä noudattaen, antaa sille suosituksia. Neuvosto tarkistaa säännöllisesti, ovatko tällaiseen toteamiseen johtaneet perusteet edelleen olemassa.

SEU 7 artiklan 2 kohdan mukaan Eurooppa-neuvosto voi yksimielisesti todeta, että jokin jäsenvaltio loukkaa vakavasti ja jatkuvasti näitä arvoja. Tämän jälkeen neuvosto voi päättää sanktioista. Asianomaiselle jäsenvaltiolle kuuluvat oikeudet, mukaan lukien äänioikeus neuvostossa, voidaan pidättää väliaikaisesti.

Unionin arvoista määrätään SEU 2 artiklassa.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Euroopan parlamentti on käsitellyt Unkarin oikeusvaltiotilannetta mm. seuraavasti:

Euroopan parlamentin päätöslauselma 10.6.2015 Unkarin tilanteesta (2015/2700(RSP)).

Euroopan parlamentin päätöslauselma 17.5.2017 Unkarin tilanteesta (2017/2656(RSP)).

Euroopan parlamentin päätöslauselma 12.9.2018 ehdotuksesta, jolla neuvostoa pyydetään toteamaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 7 artiklan 1 kohdan nojalla, onko olemassa selvä vaara, että Unkari loukkaa vakavasti unionin perustana olevia arvoja (2017/2131(INL)).

Kansallinen valmistelu

Institutionaalisten kysymysten jaosto, kirjallinen menettely 9.—10.10.2018.

EU-ministerivaliokunta 12.10.2018.

Ks. myös E 66/2013 vp ja E 106/2017 vp.

Eduskuntakäsittely

-

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Oikeusvaltioperiaate ja perusoikeuksien kunnioittaminen ovat perustuslaissa vahvistettuja Suomen valtiosäännön keskeisiä periaatteita, joihin Suomi on sitoutunut myös EU:n jäsenenä sekä osana kansainvälisiä sopimusvelvoitteitaan.

Perusoikeuksista säätäminen kuuluu Ahvenanmaan itsehallintolain 27 §:n 1 ja 2 kohdan mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan.

Taloudelliset vaikutukset

Ehdotuksella ei arvioida olevan taloudellisia vaikutuksia.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Unkarin oikeusvaltiotilanteen kehityksestä

Huoli Unkarin oikeusvaltiokehityksestä on ollut esillä myös aiemmin, mm. vuosina 2012—2013. Tällöin keskustelun taustalla oli pääministeri Orbánin hallituksen vuonna 2012 voimaan tullut perustuslakiuudistus, jonka pelättiin loukkaavan oikeusvaltioperiaatetta ja perusoikeuksia. Komissio oli huolissaan Unkarin keskuspankin, oikeuslaitoksen ja tietosuojaviranomaisen riippumattomuudesta ja päätti käynnistää kolme rikkomusmenettelyä Unkaria vastaan. EU-tuomioistuin on antanut asiaan liittyen yhden tuomion, samoin Euroopan ihmisoikeustuomioistuin.

Oikeusvaltiotilanne Puolassa

Komissio antoi joulukuussa 2017 perustellun ehdotuksen neuvoston päätökseksi, jonka mukaan on selvä vaara, että Puola loukkaa vakavasti oikeusvaltioperiaatetta. Päätösehdotuksessa komissio esittää ehdollisesti, että neuvosto käynnistäisi EU-sopimuksen 7 artiklan mukaisen menettelyn ensimmäisen vaiheen (7 artiklan 1 kohta). Puolaa kuultiin yleisten asioiden neuvostossa kesä- ja syyskuussa 2018. Käsittelyn kohteena olivat komission perustellussa ehdotuksessa käsitellyt asiakokonaisuudet. Yleisten asioiden neuvostossa 16.10.2018 on tarkoitus saada tilannekatsaus.

Eduskuntaa on informoitu mm. E-jatkokirjeellä EJ 19/2018 vp.

Komission asetusehdotus EU:n talousarvion suojaamiseksi

Komissio antoi 2.5.2018 asetusehdotuksen EU:n talousarvion suojaamiseksi (COM(2018) 324 final). Komissio esittää ehdotuksessaan ehdollisuuden luomista EU-varojen vastaanottamisen ja käytön sekä oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamisen välille. Ehdotuksesta on laadittu U-kirjelmä 40/2018 vp, jota eduskunta käsittelee.

Oikeusvaltioperiaatteen toteutumisen vahvistaminen EU:ssa

Oikeusvaltioperiaatteen noudattamista seurataan EU:ssa erilaisilla välineillä. Jäsenvaltiot ovat sitoutuneet käymään neuvostossa säännöllisesti vuoropuhelua oikeusvaltioperiaatteen edistämiseksi ja turvaamiseksi. Itävalta aikoo järjestää puheenjohtajakaudellaan neuvoston oikeusvaltiovuoropuhelun. Vuoropuhelua koskien tehdään arvio ennen vuoden 2019 loppua, todennäköisesti Suomen EU-puheenjohtajakaudella. Komission vuonna 2014 antama tiedonanto uudesta EU:n toimintakehyksestä oikeusvaltioperiaatteen vahvistamiseksi (COM(2014) 158 final) sisältää ns. varhaisvaroitusjärjestelmän niitä tilanteita varten, joissa oikeusvaltioperiaatteeseen kohdistuu jäsenvaltiossa järjestelmätason uhka. Vakavimpia tilanteita varten on käytettävissä SEU 7 artiklan mukainen menettely.

EU:ssa on vireillä useita hankkeita oikeusvaltioperiaatteen noudattamisen vahvistamiseksi. Belgia esitti alkuvuodesta 2018 aloitteen jäsenvaltioiden välisestä vertaisarviointimekanismista, jossa tarkasteltaisiin EU:n perussopimukseen kirjattujen oikeusvaltioperiaatteen ja perusoikeuksien täytäntöönpanoa, turvaamista ja vahvistamista jäsenvaltioissa. Aloitteesta käydään keskustelua jäsenvaltioiden kesken. Komission työohjelmaan vuodelle 2018 merkitty aloite oikeusvaltioperiaatteen valvonnan vahvistamisesta EU:ssa siirtynee annettavaksi vuoden 2019 puolella.

Oikeusvaltioperiaatteen toteutumista ja yhteisten arvojen kunnioittamista edistetään myös Suomen puheenjohtajakaudella Euroopan neuvostossa (marraskuusta 2018 toukokuuhun 2019).

Eduskuntaa on informoitu mm. E-jatkokirjeellä EJ 18/2018 vp.

Asiakirjat

12266/18 FREMP 146 JAI 894 POLGEN 154 AG 22

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Päivi Pietarinen, VNEUS, paivi.pietarinen@vnk.fi, 0295 160 354

Heidi Kaila, VNEUS, heidi.kaila@vnk.fi, 0295 160 313

Tia Möller, OM, tia.moller@om.fi, 0295 150 105

Terhi Bunders, UM, terhi.bunders@formin.fi, 0295 350 277

Tapio Puurunen, SM, tapio.puurunen@intermin.fi, 0295 488 254

Marketta Henriksson, VM, marketta.henriksson@vm.fi, 0295 530 441

EUTORI-tunnus

EU/2018/1565

Litteet

Viite

Asiasanat Hoitaa	Oikeusvaltioperiaate OM, SM, UM, VNK
Tiedoksi	EUE, OKM, TEM, TULLI, VM, VTV, YM
